

03/2022

Maslows behovspyramid, energi och försvar i en ny geopolitisk verklighet

Morten Springborg, Global temaspecialist.

C WorldWide Asset Management Fondsmæglerselskab A/S.

I krissituationer likt den vi har idag med den fruktansvärda attacken på Ukraina är det ett naturligt mänskligt beteende att släppa normala tidshorisonter och fokusera på den akuta situationen, samt att sörja den oundvikliga förlusten av människoliv. Vi är djupt oroadе över Ukrainas framtid och den västerländska liberala ordningen. Det är också en tid att reflektera över vad som har drivit Europa in i den här katastrofen. En katastrof som det inte finns några tydliga svar på – i alla fall inte kortsiktigt. Idag ser vi motsatsen till Berlinmurens fall för över 30 år sedan. En ny järnridå går ner över Europa. Det är en dramatisk omkastning av historien, som vi rört oss mot sedan åtminstone den senaste finanskrisen. Dessvärre är det väldigt få observatörer som har

Det är också en tid att reflektera över vad som har drivit Europa in i den här katastrofen. En katastrof som det inte finns några tydliga svar på – i alla fall inte kortsiktigt.

sett detta och europeiska politiker har antagit att vi kan lägga ut energin till Ryssland och försvaret till USA, för att istället prioritera moralisk klimatförändring. Men när allt kommer omkring handlar det om Maslows behovspyramid. Energi finns både i toppen och botten av pyramiden, i toppen som ”lyx” att kunna välja utfasning av kol, och i botten ett basbehov för mänsklig och ekonomisk utveckling, kanske bäst beskrivet av [Hans Roslings TED Talk The Magic Washing Machine](#). Energi i de övre delarna av behovshierarkin, som en ”lyxvara”, kommer säkerligen reas ut i geopolitiskt och ekonomiskt svåra tider. Bottendelarna i hierarkin – mat, husrum, energi och säkerhet – får övertaget.

Ett känt citat lyder ”alla har en plan tills de får ett slag i ansiktet”. Putins slag har – kanske oavsiktligt – med kraft förändrat Europas plan. 70 år efter andra världskrigets nederlag har Tyskland äntligen accepterat att ekonomisk och politisk makt kräver militär förmåga, vilket innebär en signifikant ökning i militär kapacitet. De flesta – om inte alla – länder inom Europa kommer att öka sina försvarsanslag kraftigt inom de kommande månaderna. Den utdelning i form av fred som Berlinmurens fall medförde kommer att rullas tillbaka och återinvesteras i ett försvar för ett fritt Europa.

Det står nu plågsamt klart att beroendet av gas och olja från mäktiga autokratier sätter energiförsörjningen i centrum av debatten. Förutom militär upprustning börjar Tyskland nu bygga upp strategiska reserver av kol och gas och Italien kommer att återstarta tidigare nedstängda kolkraftverk för att minska beroendet av importerad rysk gas. På marginalen kommer konsekvenserna att bli högre, inte lägre, CO₂-utsläpp i 2020-talets Europa. Det är det som händer när energi går från att vara en ”lyxvara” till att utgöra ett grundläggande behov, och minskade koldioxidutsläpp petas ned till andra plats i prioritetslistan och görs avhängigt landets säkerhetssituation.

Världen behöver göra massiva investeringsökningar både av kärnkraft och gasproduktion, och därför stödjer vi inkluderingen av båda teknologierna som hållbara under EU:s taxonomi.

Det här kommer att leda även Europa in i en kärnkraftsrenässans. IPCC menar att avkolning inte kan ske utan kärnkraft, och det dessutom innan Rysslands invasion. Gasimportkapaciteten i form av LNG-importterminaler kommer att behöva byggas i massiv skala och samtidigt möta problemet att investeringar i gasproduktion har halverats sen 2015 på grund av klimatagendan. Det här måste ändras om vi vill minska vårt beroende av rysk gas. Världen behöver göra massiva investeringsökningar i kärnkraft och gasproduktion, och därför stödjer vi inkluderingen av båda teknologierna som hållbara under EU:s taxonomi. Den enda varningen borde vara att kraven på att fasa ut gas till 2035 är orealistiska och riskerar att flytta fokus från nödvändiga investeringar.

**Därav kommer det behövas
mycket stora investeringar på
energibesparingsområdet
och substitut av rysk
fossilproduktion i form av
kärnkraft, olja, gasproduktion
och LNG-import**

Det här kommer att få betydande konsekvenser för kapitalmarknader, pensionsfonder och institutionella investerare. Vi behöver investera mycket mer i både energiresurser och försvar, eftersom det blivit en fråga om nationell säkerhet för första gången på generationer. Den finansiella sektorn och det institutionella kapitalet kommer att bli ombedda att utföra en slags samhällsuppgift, på liknande sätt som stater har utövat påtryckningar på pensionsfonder för att finansiera övergången till förnybar energi.

Vi kommer att se massiva öknings av investeringar i förnybar energi. Det som ännu inte står klart för den breda allmänheten är att förnybar energi ändå inte kommer att räcka. Som tidigare nämnts har världen underinvesterat avsevärt i primärenergi sedan i alla fall 2015, och obalansen mellan europeiska energimarknader kommer endast att öka ytterligare på grund av frikopplingen från rysk gas- och oljeimport. Därav kommer det att behövas mycket stora investeringar på energibesparingsområdet och substitut av rysk fossilproduktion i form av kärnkraft, olja, gasproduktion och LNG-import på grund av att förnybar energi har låg krafttäthet och inte är kapabel att kompensera för bortfallet av rysk energiförsörjning.

John Maynard Keynes ska ha sagt ”När fakta ändras, så ändrar jag tankesätt.” Vad gör du?

Detta är marknadsföringskommunikation. Denna publikation har upprättas av C WorldWide Asset Management Fondsmäglerselskab A/S Danmark Filial i Sverige (CWW AM SE). Denna publikation tillhandahålls endast i informationssyfte och utgör inte, och skall inte betraktas som, ett erbjudande, en uppmaning eller en inbjudan att delta i investeringsaktiviteter, ej heller som investeringsrådgivning eller som investeringsanalys. Publikationen har således inte framtagits i enlighet med lagkrav utformade för att främja oberoende investeringsanalys, och är inte föremål för något förbud att handla innan investeringsanalysens spridning. All information som är uttryckt är endast gällande från och med tidpunkten för offentliggörandet och kan komma att ändras. Publikationen har utarbetats från källor CWW AM SE anser vara pålitliga och alla rimliga försiktighetsåtgärder har vidtagits för att säkerställa att uppgifterna är korrekta och noggrant preciserade. Korrektheten och noggrannheten är emellertid inte garanterad och CWW AM SE tar inget ansvar för eventuella fel eller brister. Publikationen får inte reproduceras eller distribueras, helt eller delvis, utan skriftligt samtycke från CWW AM SE. Investeringar i fondandelar är alltid förknippade med risk. Tidigare resultat ska inte tolkas som en indikator om framtida avkastning. Fondandelar kan både öka och minska i värde, och kan påverkas av ändringar i valutakursen. Det finns inga garantier för att du får tillbaka hela det investerade kapitalet. För mer information, se respektive KIID och prospekt på cworldwide.se.

**C WORLDWIDE ASSET MANAGEMENT FONDSMÄGLERSELSKAB A/S
DANMARK FILIAL I SVERIGE**

Box 7648 · Blasieholmsgatan 5 · SE-103 94 Stockholm · Tel +46 8 535 273 00 · Org.nr. 516405-7233 · cworldwide.se

Insikt Q1 2022